

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a hulladékokról”COM(2005) 667 *final* – 2005/0281 (COD)

(2006/C 309/12)

2006. február 24-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2006. május 24-én elfogadta. (Előadó: M. BUFFETAUT).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. július 5–6-án tartott 428. plenáris ülésén (a 2006. július 5-i ülésnapon) 114 szavazattal, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az EGSZB egyetért azzal, hogy az Európai Bizottság korszerűsíteni, egyszerűsíteni és módosítani kívánja a hulladékokról szóló jogszabályokat. Különösen helyesli a hulladékeletkezés megelőzésére és a hulladékok újrafeldolgozására irányuló stratégia megközelítését és szellemét. Támogatandó a jogszabályok általános és egységes alkalmazására való törekvés, hogy el lehessen kerülni a hulladékok piacának torzulását a környezetvédelem, a közegészségügy és a verseny területén. Kiemeli a fogalom meghatározások és a mellékletek egyértelműségének és pontosságának jelentőségét, mely által elkerülhetők a fellebbezések és a jogi eljárások. Sajnálja azonban a szöveg ambíciójának hiányát a hulladékok keletkezésének megelőzése terén. Aláhúzza, hogy a valódi fenntartható fejlődés megteremtésére irányuló mindenfajta elhatározás – a nyersanyagok megfogyatkozása és drágulása miatt – hatékony, a hulladékeletkezés megelőzésére és a hulladékok begyűjtésére irányuló politikát tesz szükségessé, azt ajánlja azonban, hogy ennek eszközeit uniós szinten fejlesszék ki annak érdekében, hogy a kitűzött célokat mind minőségi, mind mennyiségi szempontból el lehessen érni. Ebben a tekintetben a szöveg valóban gyengének mutatkozik. Ezen felül az Európai Bizottság úgy tűnik, azt gondolja, hogy elég megkönnyíteni a feldolgozó létesítmények üzemeltetésére szóló engedély megszerzéséhez szükséges eljárásokat, és azzal elősegítjük a hulladékok újrafeldolgozását. Ez a megközelítés téves, és negatív környezeti következményekkel és egészségügyi kockázatokkal jár majd, ezenkívül nincs összhangban a nyilvánosság hulladékokkal kapcsolatos tájékoztatásáról szóló Aarhusi Egyezmény elveivel. Az engedély ugyanis a környezetvédelemmel kapcsolatos technikai elemeket tartalmaz; nyilvános, valamint a kötelező tájékoztatással és ellenőrzéssel kapcsolatos intézkedések kísérik. Semmilyen szempontból sem működik fékként a hulladékeletkezés és az újrahasznosítás fejlesztése tekintetében, épp ellenkezőleg, a szabályok megfelelő tiszteletben tartásának, és a rendelkezésre álló legjobb technikák közigazgatási szervek általi alkalmazásának ellenőrzése révén megteremti a szükséges garanciákat.

1.2 Mindenképpen ésszerűnek tűnik továbbá az életciklus fogalmának bevezetése a hulladékpolitikába, illetve a személtelakó helyen tárolt hulladékok mennyiségének csökkentését, a komposzt és az energia visszanyerését, a tiszta újrafeldolgozást és a hulladékeletkezés megelőzését célzó megközelítés.

1.3 Ami az irányelvjavaslatot illeti, az EGSZB úgy véli, hogy a túlzott mértékben hangsúlyozott, kívánt szubszidiaritás ellentmondásban van az EU-szerte általánosan és egységesen alkalmazott jogalkotási irányuló elvárással.

1.4 Az EGSZB nyomatékosan kéri annak biztosítását, hogy a veszélyes hulladékokról szóló irányelvjavaslat beemelése, illetve hatályon kívül helyezése ne jelentse az előírások fellazulását és a közegészségügy alacsonyabb szintű védelmét, valamint úgy véli, hogy a szöveg a jelenlegi megfogalmazásában nem jelent erre elegendő garanciát. Legalább annak a pontosítása lenne szükséges, hogy a veszélyes hulladékok keverékei és az engedélyeztetési kötelezettség alóli mentességek nem megengedettek ennél a hulladéktípusnál. Valójában a „veszélyes” vagy „veszélytelen” besorolás az, ami meghatározza az óvintézkedéseket és a konkrét kötelezettségeket a hulladékszállítás és –kezelés terén. E téren semmilyen fajta banalizálás nem tekinthető környezetvédelmi előrehaladásnak.

1.5 Hangsúlyozza, hogy támogatandók az olyan újrafeldolgozási módszerek, amelyek nem károsítják a környezetet, és az anyagok hatékony visszanyerését teszik lehetővé.

1.6 Kétségbe vonja, hogy a bizottsági eljárás alkalmas olyan specifikus kritériumok rögzítésére, amelyek segítségével meghatározható, hogy a hulladék mikortól nem számít hulladéknak.

1.7 Az EGSZB véleménye szerint egyes meghatározások továbbra is pontatlanok (különösen a „termelő” és a „hasznosítás” fogalmak). Meg kellene határozni egyrészt az „anyag visszanyerésének” fogalmát, (amely az „anyag újrahasznosításának” alapja, és amelynek esetében bizonyos hulladékok tekintetében megszűnhet a „hulladék” státusz), másrészt pedig az „energetikai hasznosítás” kifejezést (amelynek esetében nem lehetséges a „hulladék” státusz megszűnése), annak érdekében, hogy a hulladékok égetéséről szóló irányelvet egységesen alkalmazhassák valamennyi hőtermeléssel hasznosított hulladékra, mind az égetőművekben, mind pedig a kombinált égetőművekben hasznosítottakra. Ami a hulladékok elégetését illeti, kívánatos a „hasznosítási” minősítés odaítélésénél előnyben részesíteni az energetikai hasznosítási szempontból magas hozamú eljárásokat, meglepő módon azonban ilyen rendelkezés csupán az égetésre vonatkozik, az energetikai hasznosítás egyéb formáira nem. Ami ez utóbbit illeti, a hulladékok elégetését csak abban az esetben kellene hasznosításnak tekinteni, ha az magas energetikai hatékonyságot ér el.

1.8 Sajnálja, hogy a teljes Unióra vonatkozó, egységesített finanszírozási eszközökre semmiféle javaslat nem született.

1.9 Hiányolja az ágazatban dolgozók munkafeltételeire és egészségére vonatkozó kikötéseket.

2. Bevezető

2.1 A hulladékpolitika az Európai Unió legrégebbi környezetvédelmi politikáihoz tartozik, hiszen a jelenleg érvényben lévő keretirányelv 1975-ben született. Harminc év leforgása alatt azonban jelentősen megváltozott az általános gazdasági és társadalmi kontextus, az eljárás mód, a technika, a nemzeti és önkormányzati politika és a köztudat a hulladék kérdéskörének terén. A hulladékkal kapcsolatos, szerkezetüket tekintve 1975 óta változatlan jogszabályok a 90-es években tovább fejlődtek: 1991-ben módosult a keretirányelv, ezt követően pedig számos irányelv került elfogadásra az egyes hulladékgazdálkodási műveletekről és bizonyos hulladékáramok kezeléséről.

2.2 Az érvényes jogszabályoknak az idők során a gyakorlatban kellett megállni a helyüket. Kiderültek hiányaik és pontatlanságaik; a jogi viták, illetve az ítélkezési gyakorlat pedig megmutatták, hogy az értelmezés nehézségeivel küszködik és a jogszabályok rendkívül összetettek, ami részben az anyag különböző, egymásra vonatkozó szövegekre való bontására vezethető vissza.

2.3 Ugyanakkor valóságos hulladékgazdálkodás jött létre. A hulladékok kezelése és újrafeldolgozása teljes értékű gazdasági ágazattá fejlődött, mely magas növekedési rátával rendelkezik és az EU-25-ben több mint 100 milliárd eurós forgalmat bonyolít.

2.4 Végül az EU nemrég bővült, és további bővítések előtt áll. A kilenc nemrégiben csatlakozott országban a szóban forgó területen meglehetősen nehéz a helyzet, különösen azért, mert sok hulladék tárolókba kerül. Természetes tehát, hogy az Európai Bizottság újra szeretné gondolni a hulladék kérdéskörét – anélkül azonban, hogy megváltoztatná az érvényben lévő jogszabályok szellemét és alapvetően átalakítaná szerkezetüket.

2.5 Ennek megfelelően az Európai Bizottság nemrégiben közleményt jelentetett meg a hulladékkezelés megelőzéséről és a hulladékok újrafeldolgozásáról⁽¹⁾ szóló tematikus stratégiáról, valamint új hulladék irányelvet⁽²⁾ javasolt. A stratégia a főbb politikai irányokat és az általános elgondolást mutatja be, az irányelv pedig konkrét jogszabályokba ülteti át ezeket.

3. Új politika

3.1 A tematikus stratégia alapjául szolgáló elgondolásaiban az Európai Bizottság abból indul ki, hogy az utóbbi harminc évben a hulladék terén egyértelmű előrelépések történtek ugyan, a hulladék mennyisége azonban továbbra is növekszik, a hulladékokat túlságosan kis mennyiségben használják fel vagy hasznosítják újra, és a megfelelő piacok akadozva fejlődnek. Egyébként a kifejezetten a hulladékokkal kapcsolatos szövegeken kívül az IPPC irányelvek is biztos, hogy pozitív szerepet játszottak.

3.2 Ezen túlmenően a hulladékkezelés bizonyos mértékben hozzájárul a környezeti terheléshez, és gazdasági költségekkel jár.

3.3 Ráadásul a közösségi joganyag bizonyos kérdésekben továbbra sem egyértelmű, ami jogi vitákhoz és a joganyag országoként különböző alkalmazásához vezet.

3.4 Hogyan történik napjainkban a települési hulladék feldolgozása? A legjobb statisztikák szerint az összes hulladék mintegy 14 %-ának megfelelő települési hulladékot 49 %-ban tárolják, 18 %-ban elégetik és 33 %-ban újra feldolgozzák vagy komposztálják. A tagállamok között azonban jelentős eltérések figyelhetők meg: egyes országokban a hulladék 90 %-a tárolóba kerül, másokban ez az arány csak 10 %. Hasonló különbségek állapíthatók meg a többi hulladékkategória vonatkozásában is.

3.5 Összességében tehát az Európai Unióban bizonyos előrelépések ellenére nő a hulladék mennyisége, és a tárolt hulladék abszolút mennyisége nem vagy csak nagyon kis mértékben csökken, pedig egyre gyakoribb az újrafelhasználás és az égetés. A hulladékkezelés megelőzését illetően megállapítható, hogy a hozott intézkedések nem vezettek kézzelfogható eredményre.

3.6 Tehát egyértelmű, hogy a jelenlegi uniós hulladékpolitika céljai – azaz a hulladékkezelés megelőzése, az újrahazsnálat támogatása, az újrafeldolgozás és a hasznosítás a környezeti terhek csökkentése és az erőforrások jobb kihasználása érdekében – továbbra is követendőek, de az egyes intézkedések hatékonyságát növelni kell.

3.7 Ezért az Európai Bizottság különböző eljárás módokat javasol, amelyek egyszerre érintik a jogalkotás eszköztárát, a tartalmi megfontolásokat, annak koncepcióját, hogy melyek a hulladékpolitikával szembeni elvárások, valamint a tájékoztatás tökéletesítését és a közös normák rögzítését. Ennek megfelelően a hulladékkezelés megelőzésére és a hulladékok újrafeldolgozására irányuló stratégiában a következők mellett száll síkra:

- mindent meg kell tenni, hogy létrejöjjön az újrahazsnosító európai társadalom, amely – amennyire csak lehetséges – megelőzi a hulladék keletkezését, és a hulladékban rejlő erőforrások alapanyagként történő, energetikai hasznosítására törekszik;
- ki kell állni a jogszabályok általános alkalmazása mellett, hogy biztosítva legyen egységes értelmezésük és végrehajtásuk, valamint az, hogy a tagállamok időben elérik az érvényes jogszabályokban rögzített célokat;
- az érvényes jogszabályokat egyszerűsíteni és frissíteni kell;
- a hulladékpolitikába be kell vezetni az életciklus fogalmát, hogy számolni lehessen lehetséges hozzájárulásával az erőforrások használatából eredő környezeti hatások csökkentéséhez;
- a hulladékkezelés megelőzésre ambiciózusabb és hatásosabb politikára van szükség;
- javítani kell a tájékoztatást és az ismeretek terjesztését a hulladékkezelés megelőzéséről;
- közös vonatkoztatási normákat kell kidolgozni az európai újrafeldolgozási piac szabályozására;
- tovább kell fejleszteni az újrafeldolgozási politikát.

⁽¹⁾ COM(2005) 666 final

⁽²⁾ COM(2005) 667 final

3.8 Az Európai Bizottság abból indul ki, hogy ezek a hulladékpolitikát érintő jogszabályokra és elképzelésekre vonatkozó változások a tárolt hulladékok mennyiségének csökkenéséhez, a komposztanak, illetve az energiának a hulladékból történő eredményesebb visszanyeréséhez és az újrafelhasználás minőségi és mennyiségi javulásához vezetnek. Ennek megfelelően az Európai Bizottság a hulladékok szélesebb körű hasznosításában, és ennek következményeképpen az úgynevezett „hulladék hierarchia” javulásában, valamint abban reménykedik, hogy a hulladékpolitika hozzájárulhat az erőforrások jobb kihasználásához.

Hogyan jelennek meg a jogszabályokban a tematikus stratégia imént említett céljai?

4. A hulladékokról szóló irányelvjavaslat: új megközelítés gyökeres változások nélkül

4.1 A javaslat 1. cikke felsorolja az Európai Bizottság céljait. Ezek kettősek és szorosan összefüggnek:

- egyrészt „az erőforrások használatának keretében történő hulladékkezelés és hulladékgazdálkodás globális környezeti hatásainak csökkentését célzó intézkedéseket határoz meg”,
- másrészt ugyanezen okokból prioritásként kezelt célul tűzi ki, hogy a tagállamok előzzék meg vagy csökkentsék a hulladékkezelést, illetve a hulladékkezelés káros hatásait, másodsorban pedig tegyenek intézkedéseket a hulladék „újrahasználat, újrafeldolgozás vagy egyéb hasznosítási műveletekkel” történő hasznosítása érdekében.

4.2 A cél eléréséhez az Európai Bizottság szerint nincs szükség az érvényes jogi keret gyökeres átdolgozására – bizonyos változtatások viszont elengedhetetlenek, hogy tökéletesebb legyen a jelenlegi keret és ki lehessen küszöbölni a még meglévő hiányosságokat. Az irányelvjavaslat csak egy a stratégia megvalósításának vetületei közül; a későbbiekben további, az iméntiből következő javaslatok kerülnek megfogalmazásra. Az európai hulladékpolitika mindenesetre szükségszerűen a szubszidiaritás elvére támaszkodik. Eredmény csak úgy érhető el, ha intézkedések egész sora születik az európai szinttől egészen az önkormányzati szintig – ahol a gyakorlati lépések nagy részét megteszik. Az Európai Bizottság úgy véli, hogy a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása semmiképpen sem jelenti a környezetvédelmi törekvések esekélyesedését.

4.3 Az irányelvjavaslat ennek megfelelően a 75/442/EGK irányelv átdolgozásának tekinthető. A veszélyes hulladékról szóló irányelvet (91/689/EGK) beemeli a keretirányelvbe, ami által hatályon kívül is helyezi. Ugyancsak hatályon kívül helyezi a hulladékolaj irányelvet, mindazonáltal átveszi a gyűjtésre vonatkozó különleges kötelezettséget.

4.4 A legfontosabb változtatások a következők:

- környezetvédelmi célkitűzés bevezetése;
- a „hasznosítás” és az „ártalmatlanítás” fogalmának tisztázása;
- a veszélyes hulladék keverésére vonatkozó feltételek pontosítása.
- eljárás bevezetése annak meghatározására, hogy egy adott hulladékaramba tartozó hulladék mikortól nem számít hulladéknak;

- egyes hulladékgazdálkodási műveletekkel kapcsolatos minimumszabályok vagy a minimumszabályok meghatározását célzó eljárás bevezetése;
- a nemzeti hulladékkezelés-megelőzési programok kötelező kidolgozásának bevezetése.

4.5 Felmerül tehát a kérdés, hogy az előírások javasolt változtatásai lehetővé teszik-e a stratégiában rögzített általános célok elérését, a jelenlegi hiányosságok kiküszöbölését és a bizonytalanságok tisztázását.

5. Általános megjegyzések

5.1 A szóban forgó, hulladékokról szóló új irányelvjavaslatra az érintettek – a tagállamok, a civil szervezetek, a polgárok és az érdekelt ágazatok – már régóta vártak mint az európai környezetvédelmi politika alapjára a hulladékgazdálkodás terén. Ebből a szemszögből kérték az EGSZB-t az elemzésre. Az új szövegtől azt várták, hogy javít a jelenlegi helyzeten, amennyiben figyelembe veszi az 1991 óta gyűjtött tapasztalatokat, az eddigi jogalkotás gyengéit és a fenntartható fejlődés még elfogadásra váró európai stratégiáját, amelynek – a nyersanyagok és energiaforrások kimerülésének összefüggésében – előfeltétele egy, a hulladékfeldolgozásra, -gyűjtésre, -újrahasznosításra és felhasználásra vonatkozó politika.

5.2 Az érvényes jogszabályokat sok bírálat érte a pontos és szabatos fogalmazás hiánya miatt (különösen a mellékletek és meghatározások vonatkozásában). Sokan fejezték ki sajnálatukat azzal kapcsolatban is, hogy az irányelveket és a rendeleteket az Unión belül nem egységesen hajtják végre, és az egyes tagállamok egymástól eltérő módon közelítik meg. A hulladékok határon átnyúló szállításáról szóló rendelet átdolgozása nemrégiben felszínre hozta a vázolt helyzetből adódó gondokat.

5.3 Milyen álláspontra helyezkedjen az EGSZB az keretirányelv javasolt szövegének tekintetében? Hogyan elemezze azt? Felmerül a kérdés, hogy az Európai Bizottság ezúttal nem volt-e kevésbé becsvágyó, mint a 2003-ban kiadott, „A hulladékkezelés megelőzésére és a hulladékok újrafeldolgozására irányuló tematikus stratégia” című közleményében^(?)? A szubszidiaritásra tekintettel lévő megközelítés kissé minimalistának tűnik és a jogszabályok végrehajtásában eltérésekhez vezethet. Emellett nem derült fény azokra az intézkedésekre, amelyeket az érintett gazdasági és társadalmi felek tehetnek ebben a tárgyban.

5.4 A jogszabályok egyszerűsítése

5.4.1 A dokumentum javasolja a veszélyes hulladékokról szóló irányelv beemelését a keretirányelvbe. Ebben az összefüggésben biztosítani kell, hogy a veszélyes hulladékok felügyelete egyértelműen szigorúbb legyen, mint az egyéb hulladékoké, főként mivel minden forgalomba hozott anyagra egyidejűleg érvényben lesznek a vegyi anyagokra vonatkozó előírások (REACH) is. A hulladékolaj irányelvet egyszerűen hatályon kívül helyezi, mivel ez a jogi aktus a gyakorlatban környezetvédelmi szempontból – az olaj feldolgozására vonatkozóan – nem bizonyult ésszerűnek. Az olaj összegyűjtésére vonatkozó rendelkezések viszont érvényben maradnak.

^(?) COM(2003) 301 final

5.4.2 Ezen túlmenően meg kell állapítani, hogy az Európai Bizottság a veszélyességi fok kritériumainak rögzítése óta még mindig nem terjesztette be a szükséges kísérő dokumentumokat: a szabványosított tesztek és a koncentráció határértékeit a hulladékjegyzék helyes alkalmazásához.

5.4.3 A hasznosítási tevékenységekre vonatkozó eltéréseket szabályozó javaslatok a szövegben igen merésznek tűnnek és bizonyos ágazatok esetében megkérdőjelezhetők. Mindenki emlékszik az állateledel előállítására használt természetes anyagok veszélyes hulladékkal való keveredésével kapcsolatos esetekre. Az ilyen incidensek széles körben előfordulhatnak, ha a döntéshozók lemondanak a kérdéses hulladékok nyomon követhetőségéről és a korrekt kezelésükhöz szükséges ellenőrzésekről. Végül pedig arra lenne szükség, hogy az Európai Bizottság foglalkozzon annak a kérdéssel, hogy a javasolt mentességek (2. Alsószakasz – Mentességek) vajon nem mondanak-e ellent a közönség tájékoztatására és annak a hulladékfeldolgozás során való részvételére vonatkozó Aarhusi Egyezménynek.

6. Részletes megjegyzések

6.1 Pontosabb fogalommeghatározások

6.1.1 Az érvényben lévő irányelvből többféle vonatkozásban hiányoztak a jó meghatározások. Elegendően bizonyítja ezt az Európai Bírósághoz benyújtott keresetek száma. Javít-e az új szöveg a helyzeten? Ez több szempontból kétségsbe vonható.

6.1.2 A „termelő” fogalomnak az előzetes változathoz átvett meghatározását (*) módosítani kell. Hogyan lehet „termelőnek” tekinteni azt, aki mindössze a hulladékok természetét változtatja meg? Egyszerűen „hulladékfeldolgozóról” van szó, aki ebben a minőségben nyomon követhető kell, hogy legyen. Különben megnyílik az út a hulladék „lefokozása”, valamint a hulladékot ténylegesen előállítók felelősségének elbátelligálása előtt. Ezenkívül legalább említést kellene tenni a forgalmazott termékek gyártójának kiterjesztett felelősségéről.

6.1.3 Az Európai Bizottság a hulladékok határokon átnyúló szállításáról szóló rendeletben (†) ragaszkodott az „átmeneti intézkedésekhez”, amelyeket éppoly kevésbé határoz meg, mint a szóban forgó rendeletben használt „kereskedő” és „ügynök” fogalmakat.

6.1.4 Meghatározásra kerül ugyan „a hulladékok újrafeldolgozása”, a „visszanyerés” fogalomnak a „hasznosításhoz” viszonyított definíciója azonban nem világos. Ésszerű lenne egyértelművé tenni, mi értendő egyrészt az „anyagoknak” az „anyagok hasznosításához” vezető „visszanyerése”, másrészt az „energia hasznosítása” alatt. Az első esetben a hulladék a kezelési ciklus végén lehetséges módon nem is hulladék többé, míg ez „az energia hasznosítása” esetében nem érvényes. A hulladékok energetikai hasznosítását – a környezetvédelem szempontjából – a hulladékégetőkről szóló irányelv szabályozza. Amennyiben a hulladékok elveszítik hulladék státuszukat, a környezetvédelmi szabályok már nem vonatkoznak rájuk.

(*) A Tanács 1991. március 18-i 91/156/EGK irányelve a hulladékokról szóló 75/442/EGK irányelv módosításáról.

(†) A Tanács 1993. február 1-jei 259/93/EGK rendelete az Európai Közösségen belüli, az oda irányuló és az onnan kifelé történő hulladékszállítás felügyeletéről és ellenőrzéséről.

6.2 Tárgy

6.2.1 Az irányelv tárgya a környezet és az egészség védelme, és a továbbiakban is az kell, hogy maradjon.

6.2.2 Az Európai Bizottság általában véve hajlik arra, hogy nagy jelentőséget tulajdonítson a piacnyitáshoz, amely a hulladékpolitikának csak egy aspektusa.

6.2.3 Az EGSZB úgy véli, hogy foglalkozni kell a vitás kérdéssel, hogyan lehet meghatározni egy olyan jogi keretet, amely lehetővé teszi, hogy a piaci mechanizmusok – az ökológiai hatékonyság és az ökomenedzsment termelési és szolgáltatási tevékenységeinkre vonatkozó koncepcióknak kifejlesztése által – környezetbarát megoldások felé mozdítsák el a hulladék-gazdálkodást. A hulladék-gazdálkodás szabályozott piac, elsődleges célja a környezet- és egészségvédelem, valamint az erőforrások megőrzése, tehát tekintetbe veszi a gazdasági, társadalmi és ökológiai hatásokat. A környezetvédelem lényeges elem, amely elősegíti a munkahelyteremtést és a versenyképességet, egyben innovációs lehetőségeket és piaci esélyeket kínál. Felvetődik a kérdés, hogy ebben az esetben a szubszidiaritás-e a legjobb megközelítés. Ezen túlmenően jellemző, hogy bár az Európai Bizottság a tematikus stratégiáról szóló közleményében osztja azt a nézetet, miszerint egyes hasznosító berendezések terhelhetik a környezetet, mégis javasolja, hogy a tagállamok minden hulladék hasznosításáról gondoskodjanak. Világossá kell tehát tenni, hogy az európai szinten kidolgozott közös követelmények segítségével ösztönzött újrafeldolgozási piac esetében **tiszta** piacról van szó.

6.2.4 Az Európai Bizottság ezen túlmenően a „hierarchia” vonatkozásában – akárcsak az előző irányelvben – „elfelejt” utalni arra, hogy a megfelelő hulladékártalmatlanítás jótékonyan hathat a környezetre még akkor is, ha megmaradnak az ezt a célt szolgáló operatív rendelkezések. Ennek eredményeképpen az új szöveg ebből a szempontból homályosabb, mint a régi.

6.2.4.1 A keretirányelv a hatékony, célszerű hulladék-gazdálkodás alapja kell, hogy maradjon – mégpedig minden ágazatban. Az irányelv megvalósításának módját és az újrafeldolgozási stratégia támogatására irányuló eszközöket még pontosabban meg kell határozni.

6.2.5 Az Európai Bizottság – a hulladékok, illetve azok újrafelhasználása és feldolgozása hatékony kezelésének támogatása és elősegítése érdekében – meggondolandónak ítélte a pénzügyi eszközök bevezetését. Az ilyen jellegű eszközök európai szintű bevezetése valóban támogatandó lenne – feltéve, hogy az eszközök egységesek. A dokumentum azonban nem tartalmaz erre vonatkozó javaslatokat, mivel azok aligha számíthatnának a Tanács egyhangú támogatására. A kérdéses javaslatok elhagyása realisztikus döntés, mindazonáltal az Európai Bizottságot tekintve bizonyos fokú tévováságra vall, mivel az indítványozhatta volna nyílt koordinációs módszer kialakítását.

6.3 Veszélyes hulladékok

6.3.1 A veszélyes hulladékokról szóló irányelv beemelése, illetve hatályon kívül helyezésének kérdéséről az alapvető szempontokat tekintve már az „általános megjegyzések” fejezetben szoltunk.

6.3.2 A veszélyes hulladékok különválasztásáról szóló cikkben különös módon csak az összekeverésről van szó.

6.3.3 A veszélyes hulladékok esetében még fontosabb, mint az egyéb hulladékok esetében, hogy szigorú rendelkezések és nyomon követhetőségi követelmények vonatkozzanak rá. Az ilyen anyagok bejutását a természetbe a jogszabályoknak egyértelműen tiltaniuk kell. Ezen túlmenően meg kell akadályozni, hogy a veszélyes hulladék irányelv beemelésével, illetve hatályon kívül helyezésével csökkenjen az egészségvédelem szintje. Legalábbis világosan ki kellene mondani, hogy minden „veszélyes hulladékot tartalmazó keverék” alapvetően a veszélyes kategóriába tartozik, kivéve, ha az eredmény valódi vegyi detoxikáció. Mindenfajta hígítást tiltani kell.

6.4 Hulladékártalmatlanító létesítmények hálózata

6.4.1 A javaslat ösztönzi, hogy a tagállamok egymással együttműködésben hulladékártalmatlanító létesítmények hálózatát hozzák létre. Hogyan várható el, hogy beruházások induljanak ezen a területen, ha a tagállamok nem is rendelkeznek a létesítmények teljes kihasználásához szükséges eszközökkel? Hasznosításra az üzemeltető szabadon „exportálhat” hulladékot egy másik országba. Az erre vonatkozó szabályoknak tehát rendkívül világosnak kell lenniük, és nem szabad visszasságokhoz vezetniük.

6.4.2 A közelben történő ártalmatlanítás alapelvét az önelátó hulladékártalmatlanítás elvének fényében kell megvizsgálni

és kifejteni. A két elv a fenntartható hulladékgazdálkodás vonatkozásában elválaszthatatlan egymástól.

6.5 A hulladékkezelés megelőzése

6.5.1 Az irányelv semmiféle kötelezettséget nem ró a tagállamokra a hulladékkezelés megelőzésével kapcsolatos társadalmi kérdések, azaz a munkakörülményekre és a munkavállaló egészségére gyakorolt esetleges hatások vonatkozásában, valamint a valódi tájékoztatási kampányok elindítása szempontjából. A megelőzés egyszersmind az uniós polgárok kötelessége. Az elmélkedésnek lehetőleg két tengely mentén kell folytatódnia: a minőségi és a mennyiségi tengely mentén, mivel gazdasági téren az előbbi, amely kétségkívül kevésbé dogmatikus, mint a mennyiségi, serkenti a haladást és a teljesítményt.

6.6 A mellékletek

6.6.1 Eltekintve az energiahatékonyság értékelésének bevezetésétől – ami kizárólag a települési hulladékok kezelésére szolgáló égetőművekre vonatkozik –, ebben a részben kevés módosítás történt. Különös módon egyáltalán nem esik szó a „kombinált égetőművekkel” szembeni követelményekről. Ezenkívül a települési szilárdhulladék elégetését csak abban az esetben szabadna hasznosítási műveletnek minősíteni, amennyiben az magas energetikai hatékonyságot ér el. Amennyiben bizonyos hulladékokat nem lehet hasznosítani, el kellene kerülni, hogy a hasznos energia visszanyerésére alkalmas, kezdetleges és alacsony hatékonyságú égetőművek is részesedhessenek a hasznosítással kapcsolatos rendelkezések előnyeiből. Ellenkező esetben az elégetés lenne a könnyebb megoldás, és ez a hulladékok exportjához vezethetne, amit inkább el kellene kerülni.

Brüsszel, 2006. július 5.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND